

RJEŠENJA I BODOVANJE UČENIČKIH ODGOVORA – IV. RAZRED

XXIX. NATJECANJE IZ HRVATSKOGA JEZIKA (2024.) – ŽUPANIJSKA RAZINA

Ispit ima 27 zadataka. Točni odgovori vrijede ukupno 90 bodova. Bodovna vrijednost zadatka u ispitu napisana je u kvadratiću kraj zadatka. **Moguće točno rješenje ili druga točna rješenja odvojena su kosom crtom ili su navedena u zagradama. U rješenjima se sustavno provodi navezivanje, ali valja priznati i učenička rješenja bez navezaka. Valja priznati samo odgovore koji su u cijelosti u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom.**

1. zadatak

Sigurnosno-obavještajna agencija

Centar za kibernetičku sigurnost

nacionalnoga kiberprostora

Zavodom za sigurnost informacijskih sustava

Agencija

tijelima javne vlasti i državnim institucijama

- **6 bodova (Svaki u cijelosti točno napisan izraz vrijedi 1 bod. Ako učenik ima više pogrešaka unutar istoga izraza, gubi samo 1 bod predviđen za taj cijeli izraz. Odgovor *nacionaloga kiberprostora* priznaje se i ako učenik nije prepisao navezak, dakle priznaje se i u obliku *nacionalog kiberprostora*.)**

2. zadatak

Društvene mreže, videopozivi i višesatna razmjena poruka na našu **svijest** djeluju kao **lijepak** na muhe i teško nam je **odlijepiti** se od virtualne stvarnosti.

- **3 boda (Svaka točna riječ vrijedi jedan bod.)**

3. zadatak

U internetskim **pričaonicama** korisnici često **ćaskaju** o nedostatku **ćudoređa** na društvenim mrežama.

- **3 boda (Svaka točna riječ vrijedi jedan bod.)**

4. zadatak

stančić

šamarčina

- **2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

5. zadatak

a) Za njega se govori da nema stav ni o čemu, da nema karaktera, da se neprestano **dodvorava/dodvoruje/udvorava/udvoruje/dodvoravao/udvoravao** šefu i da je zbog toga pravi primjer **beskičmenjaka/beskičmenjaštva**. Na primjer, dok je poznata zagrebačka **građevinska/građevna** poduzetnica izvodila radove na gradskoj infrastrukturi za novu mrežu, on nije reagirao na očigledne nepravilnosti bez konzultacija sa svojim **nadređenim/nadređenima/uredom**.

b) Bila je odlučila da će na popisu zaposlenika **zažutiti** sve one koji bi trebali biti kreativniji u stvaranju sadržaja za društvene mreže. Međutim, kad je bolje razmislila, **zaključila/ključno/zaključak** je da napokon radi ono što voli i da joj je **zahlađenje/zahlađivanje** odnosa s kolegama nepotrebno. Konstruktivan razgovor uvijek je bolje rješenje.

c) Otvorila je profil na Instagramu jer se osjećala **zanemareno/zanemarena/zanemarenom** i nedostajala joj je pozornost. Naravno, bila je svjesna da je vrlo lako **zabrazditi** u ovisnost o društvenim mrežama, ali **svojski** se trudila da joj se to ne dogodi.

d) Facebook je servis za društveno **umrežavanje/umreživanje/umreženje** i danas ima najveću **posjećenost** među vodećim svjetskim mrežnim stranicama. Najveći dio prihoda tvrtka koja upravlja Facebookom ostvaruje tako što **iznajmljuje/iznajmi** promidžbeni prostor na svojim stranicama.

- **13 bodova (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

6. zadatak

Otkad je pokrenut 2016. godine, TikTok brzo se proširio svijetom i **postao (je)** najpopularnijom društvenom mrežom. Za takav streloviti uspjeh najzaslužniji je njegov jedinstveni algoritam, koji korisnicima **preporučuje/preporučiti/preporuča** sadržaj na temelju njihovih interesa i pregleda. Prema statističkim podacima analitičke tvrtke Brand Finance's Global 500 vrijednost TikToka u prvome je kvartalu 2023. **narasla/porasla** na 67,5 milijarda dolara, dok je Facebook s nekadašnjih 100 milijarda pao na 58,8. Također, tom je vrijednošću TikTok uvelike **pretekao** Instagram, koji trenutačno vrijedi 33,48 milijarda. TikTok bolji je od Instagrama i po broju skidanja – dosad je **preuzet** više od 3,5 milijarde puta.

- **5 bodova (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

7. zadatak

- a) ogrepsti
- b) zaselak

- **2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

8. zadatak

Agadmator je popularan. / Šahist je popularan. / Popularan je.

- **1 bod**

9. zadatak

priložna oznaka sredstva: **otvaranjem / otvaranjem profila / otvaranjem svojega profila**

imenički predikat: **nisu u kontaktu**

imenički atribut koji pobliže označuje objekt: **ljudi**

nesročna apozicija: **(društvenu) mrežu**

- **4 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

10. zadatak

sambice – **pomodnica/novotvorenica/neologizam**

znojilište – **novotvorenica/neologizam**

žandarmerija – **historizam**

dužnosnik – **oživljenica**

- **4 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

11. zadatak

a) paukova mreža **(1 bod)**

b) *mat., zool., inform.* **(1 bod)**

c) uloviti/uhvatiti (koga) u (svoju) mrežu, upasti / uhvatiti se u (čiju) mrežu **(1 bod)**

d) metafora/metaforizacija **(1 bod)**

- **4 boda (Pod b) za jedan bod potrebno je navesti sve tri terminološke odrednice riječi. Pod c) priznati i ako učenik prepíše oble i izlomljene zagrade kakve su u članku. Pod c) priznati i ako napišu samo jednu mogućnost antonimnoga para, npr. *uloviti u mrežu – upasti u mrežu.*)**

12. zadatak

a) značenjska / značenjska prilagodba / Značenjska. / Značenjska prilagodba. / semantička / semantička prilagodba / Semantička. / Semantička prilagodba.

b) mrežni dnevnik / Mrežni dnevnik.

- **2 boda (Pod a) priznati i drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom i koji su u cijelosti oblikovani u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom.)**

13. zadatak

Schmidt i Cohen izdali su priopćenje **glavna/osnovna (surečenica)**

koji su autori knjige *Novo digitalno doba* **apozicijska (surečenica)**

da će cijeli svijet biti povezan internetom mnogo brže **atributna (surečenica)**

nego što itko očekuje **usporedbena/komparativna/usporedna/poredbena/načinska (surečenica)**

- **4 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

14. zadatak

a) Mariji je kolegica zadala niski **udarac** govoreći joj da je sa svojih pedeset i pet godina prestara da uređuje instagramsku stranicu časopisa. Marija je odvratila da broj i aktivnost pratitelja na stranici pokazuju da još nije za **staro** željezo i da će proći još mnogo vremena prije nego što objesi svoje uredničke kopačke o **klin**.

b) Vijest da je poznati tiktoker pokrenuo vlastitu modnu marku bila je obična novinska **patka**. Naime, iako mu je ponuđena suradnja sa slavnim francuskim dizajnerom, iskreno i bez **fige** u džepu odgovorio je da još nije vrijeme za takvo što.

- **5 bodova (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

15. zadatak

a) kajkavskim / kajkavskim narječjem / Kajkavskim. / Kajkavskim narječjem.

b) fonološki dijalektizam: **črnim/črno/črn**

tvorbeni dijalektizam: **sinek**

- **3 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Pod a) priznati drukčije oblikovane odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom i koji su u cijelosti u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom.)**

16. zadatak

pritislima – **nepostojani (glas) a / nepostojano a / sekundarno a / gubljenje a / ispadanje a**
– **sibilarizacija**

(2 boda – Svaka točno određena glasovna promjena vrijedi 1 bod.)

predodžba – **jednačenje po zvučnosti (1 bod)**

rašćlaniti – **jednačenje/asimilacija (suglasnika/glasova) po zvučnosti**

– **jednačenje/asimilacija (suglasnika/glasova) po mjestu tvorbe**

(2 boda – Svaka točno određena glasovna promjena vrijedi 1 bod.)

tješnje – **alternacija/kraćenje/promjena/zamjena/smjenjivanje ije/je / kraćenje**
korijenskoga sloga / kraćenje jata

– **jotacija**

– **nepostojani (glas) a / nepostojano a / sekundarno a / gubljenje a / ispadanje a,**

– **jednačenje/asimilacija (suglasnika/glasova) po mjestu tvorbe**

(5 bodova – Svaka točno određena glasovna promjena vrijedi 1 bod. Za još 1 bod bitan je poredak jednačenja po mjestu tvorbe: jotacija i nepostojani a (u bilo kojem poretku) moraju biti navedeni prije jednačenja po mjestu tvorbe, a alternacija *ije/je* može se provesti bilo kad.)

- **10 bodova**

17. zadatak

pravobraniteljeve – **sufiksorna (tvorba) / sufiksacija**

velikogoričkim – **složeno-sufiksorna (tvorba)**

- **2 boda (Svaki točno određen tvorbeni način vrijedi 1 bod.)**

18. zadatak

Fuji **oronim**

Tokija **ojkonim/ekonim**

Motosu **hidronim**

japanska **ktetik**

Tokijcima **etnik**

- **5 bodova (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

19. zadatak

a) Faust Vrančić

b) ikavski (refleks/odraz jata / govor) / i

- **2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Priznati i drukčije oblikovane odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom i koji su u cijelosti u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom.)**

20. zadatak

a) Kajkavsko, čakavsko, štokavsko (narječje). / kajkavsko, čakavsko, štokavsko (narječje) / Na kajkavskom(e), čakavskom(e) i štokavskom(e) narječju. / na kajkavskom(e), čakavskom(e) i štokavskom(e) narječju / na kajkavskom(e), čakavskom(e) i štokavskom(e)

(1 bod – Ne priznaju se odgovori u kojima se ne navode nazivi triju narječja, npr.: Sva tri hrvatska narječja. / sva tri hrvatska narječja / sva tri / tri narječja / tri. Nije važan redoslijed narječja.)

b) rječnik/vokabular/slovar/glosar/dikcionar/tezaurus/blago/riznica / blago jezika / riznica jezika / bogatstvo jezika

(2 boda – Priznaju se bilo koja dva od navedenih sinonima ako su napisana u skladu s normom. Svaki točan sinonim vrijedi 1 bod.)

- **Priznati i drukčije oblikovane odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom i koji su u cijelosti u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom.**

21. zadatak

d) oko 750 sudionika

- **1 bod (Priznati i podcrtane odgovore.)**

22. zadatak

a) na manipulaciju korisnicima interneta

- **1 bod (Priznati i podcrtane odgovore.)**

23. zadatak

d) Razlog njegove smjene nije poznat.

- **1 bod (Priznati i podcrtane odgovore.)**

24. zadatak

ljudi koji rade na polju umjetne inteligencije / ljudi koji rade u IT sektoru / Najsumnjičavije su osobe koje rade u IT sektoru, a pogotovo one koji rade na umjetnoj inteligenciji. / U umjetnu inteligenciju najviše sumnjaju osobe koje rade u IT sektoru.

- **1 bod (Priznati i drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom i koji su u cijelosti oblikovani u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom. Odgovor može biti oblikovan i kao natuknica.)**

25. zadatak

Budući da (riječ) evanđelje označava dobru/radosnu vijest, nazvavši (Sama) Altmana evanđelistom moderne inteligencije, autorica ga (metaforički) naziva promicateljem/zagovornikom te nove tehnologije. / Sam Altman zagovara umjetnu inteligenciju. / Sam Altman vidi samo najbolje u umjetnoj inteligenciji. / Sam Altman smatra umjetnu inteligenciju dobrom viješću za čovječanstvo. / Altman smatra da umjetna inteligencija donosi boljitak ljudima.

- **1 bod (Priznati i drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom i koji su u cijelosti oblikovani u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom. Mora biti istaknut pozitivan odnos (Sama) Altmana prema umjetnoj inteligenciji. Odgovor može biti oblikovan i kao natuknica.)**

26. zadatak

odbora / upravnoga odbora / odgovornosti odbora / odgovornosti upravnoga odbora / odgovornosti upravnoga odbora tvrtke OpenAI / Odgovornosti odbora na čelu tvrtke OpenAI. / Spominju se odgovornosti upravnoga odbora.

- **1 bod (Priznati i drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom i koji su u cijelosti oblikovani u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom. Odgovor može biti oblikovan i kao natuknica.)**

27. zadatak

na sukob između Sama Altmana i upravnoga odbora tvrtke OpenAI / između Altmana i upravnoga odbora / Autorica upućuje na sukob između izvršnoga direktora i upravnoga odbora tvrtke OpenAI.

- **1 bod (Priznati i drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom i koji su u cijelosti oblikovani u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom. Odgovor može biti oblikovan i kao natuknica.)**